

Saavutettava viestintä - miten ja miksi?

- Saavutettavuusdirektiivi - mikä se on?
- Miksi saavutettavaa viestintää tarvitaan?
- Mitä voin tehdä?
- Mitä on jo olemassa?
- Linkit ja vinkit

Mikä saavutettavuusdirektiivi?

- Uusi laki astui voimaan 1.4.2019
- Uudet verkkosivut (23.9.2018 jälkeen perustetut, Akevaara) saavutettavia viimeistään 23.9.2019
- Vanhat verkkosivut (ennen 23.9.2018 perustetut, vaara.finna.fi) saavutettavia viimeistään 23.9.2020
- "Aukkoja" saa olla, mutta ne huomioivat saavutettavuusseloste tarvitaan.

Mikä saavutettavuusdirektiivi?

- Keskittyy verkkosivujen tekniseen puoleen, ei esimerkiksi kieleen
- Kansainvälinen WCAG 2.1 -kriteeristö (Web Content Accessibility Guidelines, suomeksi Verkkosisällön saavutettavuusohjeet)
- Saavutettavuuden minimitaso: yhteensä 49 kriteeriä, jotka pitää täyttää
- Esimerkkejä: kuviin alt-tekstit (tekstivastine / vaihtoehtoinen teksti), tekstitykset videoihin, loogiset valikot / navigointi, kuvaavat otsikot

Mihin selkokieltä tarvitaan?

- Selkokieli on yleiskieltä helpompaa suomea: mukautettu sanasto, sisältö ja rakenne
- Suunnattu ihmisille, joilla on vaikeuksia lukea tai ymmärtää yleiskieltä: esimerkiksi kehitysvammaiset henkilöt, ikäihmiset ja muistisairaat henkilöt sekä henkilöt, jotka opettelevat suomen kieltä
- Selkokielestä voivat hyötyä myös monet muut: Suomessa arviolta puoli miljoonaa ihmistä, jotka tarvitsevat selkokieltä (Selkokeskus 2014)

Lähde: <https://papunet.net/saavutettavuus/sisallon-ymmarrettavyys-ja-selkokieli>

Tarvitseeko kaikkeen selkomerkin?

- Emme voi olla kaiken keskellä selkokielen ammattilaisia: tärkeintä on pyrkiä mahdollisimman selkeään, ymmärrettävään ilmaisuun.
- Oikeakielisyys auttaa sisällön hahmottamisessa, oli kyse sitten selkokielestä tai "tavallisesta" tekstistä. Muista aina oikolukea tekstisi.
- Aina on mahdollista tulkita väärin: huomioi saamasi palaute ja petraa seuraavalla kerralla.

Mitä voin tehdä - Some

- Kuvalla huomio, ihmiset kuvissa kiinnostavat eniten, höpsötellä saa! Muista silti ilmaista tärkein sisältö myös tekstissä.
- Alt-teksti eli vaihtoehtoinen teksti kuville Facebookissa, Instagramissa ja Twitterissä.
- Voit myös kirjoittaa kuvan sisällön auki suoraan tekstikenttään. Tämä on hyödyllistä, jos kuvassa on esimerkiksi kirjoja.
- Tekstitä videot - se hyödyttää myös kuulevia. Tekstittää voi suoraan esimerkiksi Youtubessa tai Facebookissa. Voit käyttää myös erillisiä ohjelmia.

Mitä voin tehdä - Wordpress & Finna

- Finnan uutiset ja tapahtumat tulevat verkkokirjastoon Wordpressistä.
- Tiivistä! Uudessa tapahtumakalenterissa ei tarvitse sisällyttää kaikkea otsikkoon.
- Tärkein sisältö kannattaa erottaa omalle rivilleen:
 - o Novellikoukku Rantakylän kirjastossa to 20.8. klo 16.30
 - o Mahdollinen lisätieto omana kappaleenaan
- Älä sisällytä kaikkea tietoa kuvatiedostoon.
- Muista alt-teksti myös tapahtumakalenterissa sekä PDF- ja Word-tiedostoissa!

Mitä voin tehdä - julisteet ja tilaviestit

- Tiivis ja informatiivinen: mitä, missä, milloin
- Selkeät fontit, ei tekstiä kuvan päälle
- Kaikkea ei kannata kirjoittaa ISOILLA KIRJAIMILLA
- Muista riittävä kontrasti ja selkeät sanamuodot
- Viestinnän ongelma - miten herättää riittävästi huomiota ja olla samalla saavutettava?

Muista myös Vaara-brändi

- Vaara-kirjastojen logo ja yhtenäinen ilme.
- Soveltuu kaikkeen viestintään: julisteisiin, tilaviesteihin ja somepostauksiin.
- Hyvä mahdollisuus nostaa esiin yhteisiä asioita: kampanjoita, kokoelmia, e-aineistoja.
- Selkiyttää Vaara-kirjastojen kokonaisuutta myös asiakkaille!

Mitä on jo olemassa?

- Vaara-kirjastoilla olemassa yhteistä selkomerkin saanutta materiaalia:
 - Verkkosivu
 - Käytösäännöt
 - Yhteinen esite
- Kynnyksetön kirjasto -hankkeen kokoamat materiaalit ja tsekkauslistat
- Digihankkeen viestintäkurssin materiaaleissa myös saavutettavuuteen liittyvää sisältöä
- Muista myös verkon avoimet materiaalipankit ja ohjeet

Et ole yksin

- Hyvä yritys kantaa jo pitkälle
- Pyydä kommentti, pysähdy miettimään ja pidä tauko, jos vain mahdollista
- Tukena viestintävastaava, viestintätyöryhmä, saavutettavuustyöryhmä ja muut työkaverit

Jos motivaatio on hukassa tai viestintä tuntuu muuten hankalalta: panostaminen kannattaa, sillä saavutettava viestintä palvelee ihan kaikkia.

Linkkejä

- saavutettavuusdirektiivi.fi
- saavutettavasti.fi
- saavutettavuusvaatimukset.fi
- <https://www.saavutettavuusvaatimukset.fi/lait-ja-standardit/wcag-2-1/>
- papunet.net/saavutettavuus/sisallon-ymmarrettavyys-ja-selkokieli
- selkokeskus.fi/selkokieli/selkojulkaisun-ulkoasu